

Odluka:

PŽ 4817/2019-2

Zbirni podatci

Broj odluke: PŽ 4817/2019-2

Datum odluke: 03.09.2019

Vrsta odluke: Rješenje

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Berislavićeva 11, Zagreb

Poslovni broj: 75 PŽ-4817/2019-2

REPUBLIKA HRVATSKA

RJEŠENJE

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Dubravke Zubović, predsjednice vijeća, Nevenke Marković, sutkinje izvjestiteljice i dr. sc. Srđana Šimca, člana vijeća, u stečajnom postupku nad stečajnim dužnikom G. I. d.o.o. u stečaju, OIB: B1, A1, odlučujući o žalbi razlučnog vjerovnika R. A. d.d., OIB: B2, A2, kojeg zastupa punomoćnica A. K., odvjetnica iz Odvjetničkog društva M. i partneri d.o.o., A3, protiv rješenja Trgovačkog suda u Pazinu poslovni broj St-14/2015-413 od 15. srpnja 2019., u sjednici vijeća održanoj 3. rujna 2019.

riješio je

Preinačuje se rješenje Trgovačkog suda u Pazinu poslovni broj St-14/2015-413 od 15. srpnja 2019. u dijelu točke I.1. i II.1. njegove izreke i rješava:

I. Iz preostalog iznosa kupovnine od 200.323,36 kn, ostvarenog prodajom nekretnina stečajnog dužnika i to:

- k.č. br. B3 k.o. A5, pojedinačni predmet prodaje, identifikator prodaje: 5643, identifikator nadmetanja: 11531, - k.č. br. 3173/2 k.o. A5, pojedinačni predmet prodaje, identifikator prodaje: 5644, identifikator nadmetanja: 11536, - k.č. br. 3174/3 k.o. A5, pojedinačni predmet prodaje, identifikator prodaje: 5645, identifikator nadmetanja: 11537, - k.č. br. 3174/5 k.o. A5, pojedinačni predmet prodaje, identifikator prodaje: 5646, identifikator nadmetanja: 11539, - k.č. br. 3175/4 k.o. A5, pojedinačni predmet prodaje, identifikator prodaje: B4,

identifikator nadmetanja: 11545,

namirit će se: 1.) troškovi unovčenja u iznosu od 74.522,08 kn, 2.) tražbina razlučnog vjerovnika R. A. d.d. podružnica Pula u iznosu od 125.801,18 kn.

II. Nalaže se Financijskoj agenciji, Regionalni centar Rijeka, Frana Kurelca 3, da izvrši isplatu s računa: B6, te s računa: B5 kako slijedi:

1.) stečajnom dužniku G. I. d.o.o. u stečaju A1, OIB B1, iznos od 74.522,08 kn na račun B8, 2.) razlučnom vjerovniku R. A. d.d., podružnica Pula, A4, OIB B2, iznos od 125.801,18 kn, na račun IBAN B7, s pozivom na broj B9.

Obrazloženje

Rješenjem Trgovačkog suda u Pazinu, poslovni broj St-14/2015-413 od 15. srpnja 2019. određeno je da će se iz preostalog iznosa kupovnine od 200.323,36 kn ostvarenog prodajom nekretnina stečajnog dužnika i to: k.č. br. B3 k.o. A5, pojedinačni predmet prodaje, identifikator prodaje: 5643; k.č. br. 3173/2 k.o. A5, pojedinačni predmet prodaje, identifikator prodaje: 5644; k.č. br. 3174/3 k.o. A5, pojedinačni predmet prodaje, identifikator prodaje: 5645; k.č. br. 3174/5 k.o. A5, pojedinačni predmet prodaje, identifikator prodaje: 5646; k.č. br. 3175/4 k.o. A5, pojedinačni predmet prodaje, identifikator prodaje: B4, namiriti 1) troškovi unovčenja u iznosu od 198.198,36 kn i 2) tražbina razlučnog vjerovnika R. A. d.d. podružnica Pula u iznosu od 2.125,00 kn (točka I. izreke rješenja). Točkom II. izreke rješenja naloženo je Financijskoj agenciji, Regionalni centar Rijeka da nakon pravomoćnosti toga rješenja izvrši isplatu 1) stečajnom dužniku u iznosu od 198.198,36 kn i 2) razlučnom vjerovniku R. A. d.d. podružnica Pula iznos od 2.125,00 kn.

Iz obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi kako je na ročištu za diobu kupovnine 9. lipnja 2019. razlučni vjerovnik djelomično osporio zahtjev stečajnog upravitelja za namirenje troškova unovčenja, a koji se odnose na trošak sudskih taksi i vještačenja u postupcima, obveze dužnika po dosuđenim troškovima kao i

trošak odvjetničkih usluga dužnika. Sud je ocijenio da nesporni neizravni troškovi iznose 65.397,08 kn, međutim, kako svi vjerovnici trebaju razmjerno sudjelovati u namirenju svih troškova stečajnoga postupka, sud je ocijenio da se iz ostvarenog iznosa kupovnine trebaju razmjerno namiriti i obveze po dosuđenim sudskim troškovima, na sudske pristojbe i na odvjetničke usluge u pojedinim parničnim, ovršnim i zemljišnoknjižnim postupcima u ukupnom iznosu od 132.800,28 kn. Stoga je zaključio da svi popisani troškovi po stečajnom upravitelju predstavljaju osnovane troškove unovčenja sukladno članku 254. stavku 3. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 71/15 i 104/17; dalje: SZ) koji se namiruju iz ostvarene kupovnine.

Protiv označenog rješenja u dijelu točke I.1) njegove izreke, žalbu je podnio razlučni vjerovnik R. A. d.d. zbog bitne povrede odredaba postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava s prijedlogom da ovaj sud odredi troškove unovčenja u iznosu od 74.522,08 kn. U žalbi navodi i obrazlaže zašto se po njegovom mišljenju iz ostvarene kupovnine prodajom predmeta na kojem ima razlučno pravo, ne bi mogli namiriti kao neizravni troškovi sudskih pristojbi i vještačenja u parničnim, ovršnim i zemljišnoknjižnim postupcima, obveze po dosuđenim sudskim troškovima u parničnim postupcima u kojima je stečajni dužnik stranka postupka te troškovi odvjetničkih usluga M. Z. i Z. G.. Posebno napominje kako je nelogično da snosi troškove odvjetnika koji su zastupali stečajnog dužnika u parnicama poslovnj broj P-336/2012 i P-359/2015 u kojima je tužbeni zahtjev stečajnog dužnika kao tužitelja odbijen. Traži trošak sastavljanja žalbe u iznosu od 125.000,00 kn.

Žalba je osnovana.

Ispitavši pobijano rješenje u smislu odredbe članka 365. stavka 2. i članka 381. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 58/91, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08 i 57/11; dalje: ZPP), u vezi s člankom 10. SZ-a u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći pri tome po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba postupka iz članka 354. stavka 2. točaka 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud je utvrdio da je žalba razlučnog vjerovnika osnovana, a prvostupanjsko rješenje nepravilno i nije osnovano na zakonu.

Ovaj sud je rješenjem poslovnj broj PŽ-2495/2019 od 8. svibnja 2019. ukinuo ranije prvostupanjsko rješenje poslovnj broj St-14/2015-363 od 27. ožujka 2019. u dijelu u kojem je odlučeno da se iz ostvarene kupoprodajne cijene namire troškovi unovčenja u iznosu od 200.323,36 kn. U tom rješenju ovaj sud je zauzeo stav da se pojedini troškovi, koji su u izravnoj vezi s unovčenjem određenog predmeta na kojem je zasnovano razlučno pravo trebaju razmjerno namiriti iz cijene ostvarene prodajom, a razmjer bi se trebao utvrditi prema vrijednosti stvari na kojima postoji

razlučno pravo u odnosu na vrijednost ostale imovine stečajnoga dužnika, a ostali neizravni troškovi trebaju biti dokumentirani i treba valjano obrazložiti zbog čega se i ti troškovi namiruju iz ostvarene kupovnine.

Donoseći pobijano rješenje, prvostupanjski sud ponovo nije dao valjane razloge zbog čega smatra da bi se iz ostvarene kupovnine trebali namiriti i neizravni troškovi preko iznosa od 74.522,08 kn.

Jedino obrazloženje koje prvostupanjski sud u tom dijelu navodi da bi svi vjerovnici trebali razmjerno sudjelovati u namirenju svih troškova stečajnog postupka, nije uvjerljivo i dostatno.

Naime, osnovano žalitelj navodi da Stečajni zakon ne sadrži pojam „izravni“ i „neizravni“ troškovi unovčenja. Odredba članka 254. SZ-a glasi „(1) Stečajni upravitelj dužan je dostaviti sudu obračun troškova utvrđivanja predmeta razlučnoga prava i troškova njegova unovčenja u roku od osam dana od dana pravomoćnosti rješenja o dosudi. (2) Troškovi utvrđivanja predmeta razlučnoga prava određuju se paušalno u iznosu od 5% od utška. (3) Troškovi unovčenja predmeta razlučnoga prava određuju se paušalno u iznosu od 5% od utška. Ako su stvarno nastali troškovi unovčenja znatno niži ili viši, odredit će se u stvarnoj visini. Ako je zbog unovčenja stečajna masa opterećena porezom, iznos toga poreza pridodaje se paušalu troškova unovčenja odnosno stvarno nastalim troškovima unovčenja.“

Iz navedene odredbe proizlazilo bi da se troškovi unovčenja određuju paušalno u iznosu od 5% od utška. U konkretnom slučaju utržak iznosi 1.300.317,99 kn, pa bi 5% od utška činio iznos od 65.015,89 kn. Tom iznosu može se dodati iznos poreza ako je zbog unovčenja stečajna masa opterećena porezom. U konkretnom slučaju to je iznos od 227.000,72 kn koji nije predmet spora. Međutim, zakonodavac je odredio da se unatoč tome što se troškovi unovčenja u pravilu određuju paušalno, oni mogu odrediti u stvarnoj visini, ako su stvarno nastali troškovi unovčenja znatno niži ili viši.

Stoga, ako bi se od ostvarene kupovnine oduzeo na ime troškova unovčenja paušalni iznos od 5% od utška (konkretno 65.015,89 kn), ne bi bilo bitno je su li to izravni ili neizravni troškovi. S druge strane ako bi se od ostvarene kupovnine oduzeo na ime troškova unovčenja veći iznos od pripadajućeg paušala, tada bi se troškovi odredili u stvarnoj visini nastalih troškova unovčenja koja visina mora biti opravdana i dokumentirana kako po trošku tako i po visini.

U konkretnom slučaju stečajni upravitelj dostavlja sudu obračun troškova u znatno većem iznosu od pripadajućeg paušala tvrdeći da su to stvarno nastali troškovi unovčenja. Iznos od 74.522,08 kn iz navedenog obračuna, nije sporan, a čine ga (1) troškovi koji se

nastali prilikom unovčenja konkretnog predmeta razlučnog prava u iznosu od 9.125,00 kn i (2) razmjerni iznos troška knjigovodstvenih usluga, nagrade stečajnog upravitelja, naknade putnih troškova stečajnog upravitelja, bankovne usluge učinjene za stečajnog dužnika, poštanske usluge, biljezi, sitni inventar, arhiviranje dužnikove dokumentacije, troškovi Financijske agencije, javnih troškova, u iznosu od 65.307,08 kn. Iz navedenog opisa troškova proizlazi bi da se radi o troškovima koji su s jedne strane nužni za redovno funkcioniranje stečajnog dužnika (knjigovodstvene usluge, bankarske usluge, poštanske usluge, arhiviranje, troškovi Financijske agencije) te troškovi vezani za rad stečajnog upravitelja kao tijela stečajnog postupka.

Prema odredbi članka 134. stavka 2. SZ-a stečajna masa služi namirenju troškova stečajnoga postupka te tražbine vjerovnika stečajnoga dužnika, odnosno tražbine čije je namirenje osigurano određenim pravima na imovini dužnika. Stečajnu masu čini cjelokupna imovina dužnika u vrijeme otvaranja stečajnoga postupka te imovinu koju on stekne tijekom stečajnoga postupka (stavak 1).

Namirenje pojedine kategorije vjerovnika stečajnog dužnika propisano je zakonom. Tako razlučni vjerovnici imaju pravo odvojenoga namirenja na toj stvari ili pravo unovčenja prema odredbama članka 248. ovog Zakona. Vjerovnici stečajne mase namiruju se redom kako njihove obveze dopijevaju. Njihove tražbine su obveze stečajne mase koje čine (1) troškovi stečajnog postupka i (2) ostale obveze stečajne mase (članak 154. SZ-a). Stečajnim zakonom jasno je propisano što se smatra troškovima stečajnog postupka, a što ostalim obvezama stečajne mase. Osiguranje sredstava za namirenje vjerovnika stečajne mase je zadatak stečajnog upravitelja koji prema odredbi članka 157. SZ-a mora tijekom cijelog postupka voditi računa o tome da se iz stečajne mase osiguraju sredstva potrebna za namirenje predviđenih obveza stečajne mase, a tijekom isplate pojedinih obveza stečajne mase dužan je izdvojiti sredstva potrebna za namirenje takvih obveza za koje se osnovano može pretpostaviti da bi ih trebalo namiriti u budućnosti (stavak 1.). Prije zaključenja stečajnog postupka stečajni upravitelj je dužan, uz suglasnost suda, dio stečajne mase izdvojen u smislu odredbe stavka 1. ovog članka položiti kod suda ili javnoga bilježnika. Nakon zaključenja stečajnog postupka o isplati iz položenoga novca odlučuje sud na temelju zahtjeva pojedinih vjerovnika stečajne mase, vodeći računa o potrebi da se osiguraju odgovarajuća sredstva za isplatu onih vjerovnika koji za ostvarenje svojih tražbina još uvijek ne raspolazu izvršnom ispravom ili drugom valjanom pravnom osnovom (stavak 2.).

Iz navedenih pravila bi proizlazi da svi vjerovnici stečajnog dužnika (razlučni, vjerovnici stečajne mase i stečajni vjerovnici) imaju pravo namiriti se iz stečajne mase koja tome i služi. Sredstva ostvarena prodajom predmeta razlučnog prava su sredstva koja služe namirenju tražbine razlučnog vjerovnika, a razlučni vjerovnik kojemu je dužnik i osobno odgovoran, ako prijavi i

tražbinu, može se namiriti i iz ostale stečajne mase kao stečajni vjerovnik. Dakle, tim pravilima Stečajni zakon uređuje da unutar stečajne mase postoji masa iz koje se može namiriti samo razlučni vjerovnik (ne i stečajni vjerovnik). Stečajni vjerovnik može se namiriti iz sredstava ostvarenih unovčenjem ostale imovine stečajnog dužnika, diobama, a razlučni vjerovnik može se iz tih sredstava namiriti samo pod naprijed navedenim uvjetima. Odredbe Stečajnog zakona o osiguranju sredstava za namirenje te vrste vjerovnika su jasne. Što se tiče vjerovnika stečajne mase, odnosno nositelja tražbina nastalih u pravilu nakon otvaranja stečajnog postupka, propisano je da se namiruju kako tražbine dopijevaju i da o namirenju brine stečajni upravitelj. Stečajni upravitelj je dužan osigurati sredstva potrebna za namirenje predviđenih obveza stečajne mase, a tijekom isplate pojedinih obveza stečajne mase dužan je izdvojiti sredstva potrebna za namirenje takvih obveza za koje se osnovano može pretpostaviti da bi ih trebalo namiriti u budućnosti. Dakle, stečajni upravitelj bi morao predvidjeti sve obveze stečajne mase, osigurati sredstva za njihovo namirenje po dospelju ili u budućnosti. Kako se za troškove unovčenja zahtijeva da su stvarno nastali u vrijeme kada stečajni upravitelj sastavlja obračun tih troškova, ostvarena kupovna ne bi mogla služiti namirenju tražbina vjerovnika stečajne mase koje nisu dospjele ili stvarno nastale. Iz navedenih razloga stečajni upravitelj mora dokumentirati tražbinu vjerovnika stečajne mase, njeno dospelje i navesti je su li za to sredstva osigurana kako je propisano odredbom članka 157. SZ-a.

Sporno je iz kojih se sredstava mogu osigurati sredstva na namirenje tražbina vjerovnika stečajne mase, odnosno može li se vjerovnik stečajne mase namiriti iz sredstava ostvarenih prodajom predmeta razlučnog prava, djelomično ili u cijelosti. Sudska praksa krenula je u pravcu da bi se vjerovnici stečajne mase (troškovi stečajnog postupka) mogli razmjerno namiriti, odnosno sredstva za njihovo namirenje osigurati i iz sredstava ostvarenih prodajom predmeta razlučnog prava pa je tako na 5. sjednici sudaca i sudskih savjetnika svih sudskih odjela Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske od 19. lipnja 2008. usvojeno pravno shvaćanje da su troškovi unovčenja stvari, osim troškova koji su u vezi s prodajom (procjena nekretnine, oglas o prodaji, itd.) i svi drugi troškovi koji izravno terete prodanu stvar, a troškovi koji nisu u izravnoj vezi s unovčenjem stvari na kojima postoji razlučno pravo, ali su kao opći troškovi nastali radi cjelokupne stečajne mase, namiruju se iz cijene postignute prodajom stvari razmjerno vrijednosti stvari na kojoj postoji razlučno pravo u odnosu na ostalu stečajnu masu i namiruju se u okviru troškova unovčenja stvari na kojem postoji razlučno pravo. Prema navedenom shvaćanju trebalo bi se raditi o troškovima koji su nastali radi cjelokupne stečajne mase, dakle, trebalo bi se raditi o takvim vjerovnicima stečajne mase čiji troškovi su nastali radi provođenja stečajnog postupka, odnosno troškovi koji se potrebni da bi se stečajni postupak provodio.

Prema shvaćanju ovoga suda, svi opći troškovi koji su nastali radi redovnog provođenja stečajnog postupka, a koji su zajednički za cjelokupni postupak bez kojih se taj postupak ne bi mogao

provoditi (npr. nagrada i troškovi stečajnog upravitelja, knjigovodstveni servis, trošak vođenja žiro-računa kod banke, najam poslovnog prostora u kojemu je sjedište stečajnog dužnika i slično) namiruju se razmjerno iz kupovnine ostvarene prodajom predmeta razlučnog prava. Slijedom navedenog, u konkretnom slučaju svi ostali troškovi, kao što su troškovi pojedinih parničnih, ovrših i zemljišnoknjižnih postupaka koji nisu u vezi s predmetom na kojemu postoji razlučno pravo ne smatraju se općim troškovima koji se namiruju razmjerno iz ostvarene kupovnine, već iz ostale stečajne mase.

Na kraju je potrebno napomenuti da već samim time što se opravdani opći troškovi nastali radi cjelokupne stečajne mase razmjerno namiruju iz cijene postignute prodajom stvari na kojoj postoji razlučno pravo, znači da i razlučni vjerovnik sudjeluje u namirenju i vjerovnika stečajne mase. Isto tako, u stečajnom postupku svaki vjerovnik snosi svoje troškove (članak 20. SZ-a), a ti se troškovi smatraju tražbinom nižeg isplatnog reda (članak 139. stavak 1. točka 2. SZ-a) o čijoj se osnovanosti odlučuje na posebnom ispitnom ročištu.

Stoga je odlučeno kao u izreci ovog rješenja prema odredbi članka 380. točke 3. ZPP u vezi s odredbom članka 10. SZ-a.

U Zagrebu 3. rujna 2019.

Predsjednica vijeća
Dubravka Zubović v. r.

Za točnost otpravka - ovlašteni službenik
Brankica Curman